

Joan Arévalo, de la Comunitat Minera Olesana, ens explica el model cooperatiu de la gestió de l'aigua a Olesa i presenta la plataforma Aigua.coop.

La [Comunitat Minera Olesana](#) és 'La cooperativa de l'aigua'. Es tracta d'una societat cooperativa sense afany de lucre, que dedica la seva activitat a la captació, potabilització, tractament, impulsió i distribució d'aigua potable a tot el terme municipal d'Olesa de Montserrat.

Recentment han creat el portal [Aigua Coop](#), per difondre informació i facilitar la reflexió al voltant dels models de gestió de l'aigua, el cooperativisme i l'economia social.

Què és Aigua Coop?

Es tracta d'una plataforma per donar a conèixer la gestió de l'aigua basada en l'**economia social** i el **cooperativisme** i l'**autogestió**.

Tal com feu Olesa la Cooperativa Minera Olesana...

La Comunitat minera ara farà 150 anys d'existència. L'aigua a Olesa sempre ha estat autogestionada pels olesans. Amb els canvis legals i polítics que hi han anat havent, primer vam demanar la concessió, després en ser una comunitat de copropietaris vam buscar l'enquadrament dintre del cooperativisme i vam veure que la forma jurídica més ideal era la cooperativa de consumidors i usuaris: cada persona és un vot, tal com era el reglament de la nostra cooperativa.

A l'origen van ser 154 olesans que van posar uns diners per fer una mina d'aigua del torrent de les Valls fins a Olesa, acumular en un dipòsit i distribuir a les cases; ells estaven organitzats amb una junta que es renovaven, assemblea, tal com funciona una cooperativa. Aleshores es deien Societat Minera Olesana. A partir de 1946 es van transformar en Comunitat, nom que s'ha mantingut. Des del 1993 som Societat Cooperativa Olesa. El model de gestió en realitat és el mateix però han anat canviant la forma jurídica. On abans eren copropietaris ara som cooperativistes.

Ara aprofitant que els ajuntaments han de renovar i volen recuperar la gestió de l'aigua, **volem transmetre el nostre model**. Creiem que està bé que recuperin la gestió, però no per crear una empresa municipal, sinó que es pugui constituir una cooperativa en la qual l'ajuntament sigui soci col·laborador però que la gestió sigui de forma cooperativa de usuaris i ciutadans.

D'aquesta forma es va a buscar una millor distribució, una millor sostenibilitat i que tots els beneficis que es fan amb l'aigua es quedin al poble. I això es tradueix que l'aigua és molt més econòmica, més sentida, i genera sentiment de pertinença.

L'aigua no és una mercaderia per fer negoci, si no s'ha de tractar com un servei a la comunitat. Nosaltres pensem que per elements primordials i essencials com l'aigua o l'energia o els residus, les administracions públiques haurien de facilitar que es gestionessin amb el model de l'**economia social i el cooperativisme, des de l'economia ètica**.

I parleu així en base a la vostra experiència...?

La nostra experiència diu que la nostra aigua és un 60% més barata que als pobles del costat que la tenen privatitzada.

La cooperativa ha de tenir un resultat econòmic, però també té un resultat social. Òbviament mai s'ha d'anar a pèrdua econòmica, cal buscar els guanys, però per a poder-los reinvertir en la gestió. Nosaltres tenim tots els processos tecnològics actuals. Hi hem invertit tots els guanys, tot i que el ciutadà paga la meitat que altres municipis

La cooperativa genera un balanç social, una persona que viu al nostre municipi té una despesa menor per un

servei primordial com l'aigua. Seguim el principi que **l'aigua s'ha de tractar s'ha de tractar com un bé social** i no com una mercaderia, tal com diu la directiva marc, i nosaltres fa 150 anys que ho diem. De fet la comunitat minera no es va muntar per fer negoci, sinó per donar el servei; no per facturar m3 sinó per servir m3.

A Olesa tothom és soci de la cooperativa?

Es dona el cas que quasi tothom al poble és soci, només falta algun comerç i alguna indústria. La gran majoria, gairebé el 99% són socis i reben subministrament domèstic. Molt poc percentatge són els comerços i magatzem que no en fan un ús no domèstic.

Quin són els vostres drets, deures i els valors?

Els drets i deures del soci són els que marca la llei de cooperatives de Catalunya. Les persones socies venen a les reunions, hi ha unes aportacions obligatòries i unes voluntàries. Com a règim jurídic cooperatiu, fem eleccions cada 4 anys, tenim consell rector, comitè de recursos....

La cooperativa incorpora els valors de sostenibilitat. **La gent se la sent pròpia**, es preocupa de l'aigua al poble, dels processos, dels incidents que puguin haver-hi. No expliquem tant els guanys i l'economia, sinó com fem filtratge, com treballem per eliminar els productes contaminants...com augmentem la qualitat de l'aigua...

Quins són els principals èxits que heu tingut?

El principal èxit és **que la gent se la sent pròpia** i els hi interessa que continuï. Molta gent ha participat, i sobretot veuen que la comunitat funciona bé i no té problemes. Quan van a altres pobles de familiars i amics se n'adonen dels problemes que tenen i poden comparar. A més tenim la satisfacció que des de la Direcció General de Cooperatives es va dir que **"a cada poble convindria que hi hagués una Comunitat Minera Olesana"**, perquè és la millor manera de gestionar una cosa que és essencial, imprescindible, i de tots. L'aigua no és de ningú, és de tots, i com que és de tots s'ha de gestionar més bé que mai, perquè és de tots, s'ha de gestionar amb molta transparència, com l'aigua.

Ara estem visitant molts ajuntaments que ja estan interessats. A més a més formem part del [grup cooperatiu Clade](#) amb altres cooperatives com La Fageda i Habacús, i això ens dona muscle a l'hora d'afrontar inversions... Una d'aquestes va per exemple el portal [Aigua.coop](#).

Com va néixer Aigua.Coop ?

Teníem moltes ganes d'explicar el nostre projecte, perquè molts ens venien a veure i a preguntar. En formar part de [Clade](#) van veure que era un projecte interessant per promoure el cooperativisme i l'economia social aplicada als serveis a la comunitat.

L'aigua és un nínxol de l'economia social, on es treballa pel servei i no pel guany. Però ha estat dominada per grans companyes. Fins ara els ajuntaments han delegat la responsabilitat de la gestió de l'aigua, fent pagar a la ciutadania un rebut a les empreses i cobrant a canvi uns canons, però ara hi ha un canvi de mentalitat en les persones que estan entrant als ajuntaments.

Si ara un ajuntament recupera l'aigua i fa la companya municipal, hi ha el risc que en algun moment en que hi hagi canvis dintre l'ajuntament es torni a privatitzar. Si hi ha una cooperativa darrera amb ciutadania implicada és més difícil.

I quines han estat les principals dificultats ?

Hi ha hagut alts i baixos, hores bones i no tan bones. En algun moment hem patit per la manca de relleu i una mica de cansament. I també per tenir al voltant la **pressió de grans companyies** que es presenten a l'ajuntament insinuant que nosaltres no seríem capaços de donar resposta. Però quan es va elaborar el Pla General d'Olesa, nosaltres vam desenvolupar el nostre pla d'acord amb les previsions, per estar preparats i poder respondre a la hipotètica demanda. Encara no s'ha assolit el nombre d'habitants al poble contemplat al Pla General, però

nosaltres estem dimensionats per fer front a la demanda eventual.

Ens hem anat adaptat a les necessitats tècniques de cada moment igual que les empreses més grans. Estem molt satisfets per haver baixat el consum passant de 170 L/hab./dia a 110 L/hab./dia millorant l'eficiència de la xarxa. I el que és interessant és que **en ser autogestió totes les persones estem molt implicades en les decisions tècniques**. Busques el millor i no tens condicionaments.

I és que m'agrada recordar que **el fonament del món està en l'autogestió!** I així va ser fins que algun col·lectiu va voler controlar altres. Després molta gent es desconnecta i perd la capacitat de gestió

Com busqueu el relleu generacional?

Expliquem el cooperativisme a les escoles d'Olesa, fem visites guiades.... Participem amb associacions del poble, tenim un local. També cal dir que a les reunions habituals l'assistència és una mica minsa... Però ara a la junta han entrat persones joves, i esperem també una renovació en el consell rector.

Que els hi diríeu als altres municipis?

Doncs posem al seu servei Aigua.coop, i oferim tota mena d'informació perquè puguin avaluar aquesta fórmula gestió. Cal tenir en compte que per estudiar un projecte cal fer un pla director, un pla de negoci, un pla tècnic, que equival a hores de feina tècnica de professionals. Han de saber que existeix recursos per la promoció de l'economia social des de diverses administracions. I sobretot, no ens cansem d'explicar que existeix el model cooperatiu per la gestió de l'aigua. Ara al 2º congrés de l'aigua de Catalunya, hi assistim recordant que **una altra gestió de l'aigua és possible**.

Teniu previst algun acte pel Dia Mundial de l'Aigua?

Vam fer un concurs fotogràfic amb alumnes. Hem editat llibres sobre l'Aigua a Olesa. També hem regalat gerros per evitar les ampolles de plàstic a taula, i hem recuperat 4 fonts al poble.....Tot forma part del retorn social que fa la cooperativa.